

Klimatiltak/klimabudsjettering

Klimabudsjett for Hustadvika kommune 2024

Samfunnet forventer at kommunene tar en aktiv rolle og er pådrivere for et ambisiøst klima-, energi- og miljøarbeid. Temaplan for klima, energi og miljø 2030 er Hustadvika kommunes svar på disse forventningene.

Temaplan klima, energi og miljøplan

Temaplan klima, energi og miljø - handlingsdel

Hustadvika skal være en klimaklok kommune. Men hva er egentlig det? Hustadvika skal gjøre kommunen til et sted der det er lett å bo, arbeide og leve på en klima- og miljøvennlig måte. En klimaklok kommune er en kommune hvor alle deler av samfunnet; innbyggere, næringsliv, organisasjoner, folkevalgte og kommunens virksomhet, bidrar sammen inn i det viktige arbeidet for et lavutslippssamfunn og samarbeider om å ta kloke og gode klima- og miljøvennlige beslutninger.

Hustadvika kommune som virksomhet skal gå foran ved å redusere egne klimagassutslipp. Kommunen skal utøve klimaledelse og klimastyring i egen virksomhet slik at effektive tiltak iverksettes og resultater synliggjøres og evalueres. I tillegg har kommunen en viktig rolle som pådriver og tilrettelegger for testing og innføring av innovative og klimavennlige løsninger.

I tråd med vedtatt Klima-, energi- og miljøplan skal kommunestyret motta årlig rapport som viser måloppnåelse og utviklingen innen kommunens klima-, energi- og miljøarbeid. For å kunne se endringer i klimagassutslipp i kommunen og effekt av tiltak over lenger tid, vil Hustadvika kommune vise til klimabudsjett- og regnskap. Disse skal integreres i økonomiplanlegging og – rapportering.

Samfunnsdelen sier at omleggingen til lavutslippssamfunnet og tilpasning til klimaendringer krever samarbeid og omstilling i alle sektorer. Kommunene forventes å ta en aktiv rolle og være pådriver i dette arbeidet. Den enkelte enhet i kommunens organisasjon skal ha et selvstendig ansvar for å identifisere og gjennomføre tiltak for å nå målene i klima- og miljøplanen.

Klimabudsjettet gir oversikt over tiltak som skal gjennomføres, potensiell klimaeffekt av tiltaket, hvem som har ansvar for gjennomføring, hva tiltaket koster og hvordan det skal finansieres. Klimabudsjettet som målstyringsverktøy må styrkes gjennom kontinuerlig forbedring av måleindikatorer og aktivitetsdata.

Mål og strategier

I Klima-, energi- og miljøplan 2030 har Hustadvika kommune vedtatt følgende hovedmålsetninger, med temaområder og strategimål (A-E):

Klima	Energi	Miljø
<p>Hustadvika kommune skal redusere klimagassutslippene sine og bidra til at det nasjonale målet om minst 55 prosent kutt av klimagassutslipp i ikke-kvotepliktig sektor nås innen 2030.</p> <p>Hustadvika kommune skal gå foran; være pådriver, tilrettelegger og premissleverandør for lavutslippssamfunnet.</p> <p>Hustadvika kommune skal være en klimatilpasset kommune.</p>	<p>Hustadvika kommune skal redusere energibruken i kommunale bygg.</p> <p>Hustadvika kommune skal være et forbilde når det gjelder bruk av energi, på energieffektivisering og klimavennlige energikilder.</p>	<p>Hustadvika kommune skal føre en langsiktig og fornuftig arealbruk, og legge til rette for bærekraftig verdiskaping.</p> <p>Hustadvika kommune skal være et miljøforbilde og sikre en bærekraftig naturforvaltning.</p>

Temaplanens fem satsingsområder og visjoner:

Klimagassutslipp og -opptak	A) Hustadvika kommune er en klimaklok kommune!
Klimatilpasning	B) Hustadvika kommune er en klimatilpasset kommune!
Energibruk	C) Hustadvika kommune er energieffektiv og klimavennlig!
Grønne og blå næringer	D) Hustadvika kommune går foran for en bærekraftig verdiskaping!
Natur og miljø	E) Hustadvika kommune har bærekraftig og mangfoldig natur!

For ytterligere informasjon om målsetninger og underliggende tallmateriale, vises til [kunnskapsgrunnlaget til Klima-, energi- og miljøplan](#).

Klima-, energi og miljøprosjekter i Hustadvika kommune

Hustadvika kommune vil i kommende klimabudsjettperiode fokusere på følgende prosjekter:

- Kommuneplanens samfunns- og arealdel
- Farstad seniorboliger
- Ny kulturskole
- Torget i Elnesvågen
- Klimatilpassing – vann og avløp
- Biogass-satsing
- Holdningsskapende prosjekt

Under følger beskrivelse av prosjektene og konkretisering av hvilke tiltak disse prosjekter svarer på i Klima-, energi- og miljøplanens handlingsdel, samt oversikt over ansvar, økonomi og tidsaspekt.

Kommuneplanens samfunns- og arealdel

Kommuneplanen sin samfunnsdel 2020-2032 ble vedtatt den 17. september 2020. Kommuneplanen har seks gjennomgående hensyn der klima og miljø er en av dem. Dette er temaer som går på tvers av de enkelte tjeneste- og utviklingsområdene, og er sentrale for kommunens utvikling. De gjennomgående temaene påvirker og påvirkes av prioriteringer og må tas hensyn til i all planlegging.

Kommuneplanen har 8 innsatsområder, med hvert sitt hovedmål, flere delmål og en rekke strategier.

Hovedmålet i innsatsområdet Samferdsel og infrastruktur sier dette; Hustadvika kommune har en fremtidsrettet infrastruktur og et transportsystem som er brukervennlig og miljøvennlig. Delmålene omhandler å legge til rette for et transportsystem som bidrar til omstilling til lavutslippssamfunn, ha sikker vannforsyning, velfungerende avløps- og overvannsystem, bærekraftige avfallsløsninger og miljøvennlige offentlige bygninger.

Hovedmålet i innsatsområdet Natur og miljø sier dette; Hustadvika kommune forvalter natur- og miljøverdier langsiktig, og fører en bærekraftig arealpolitikk der miljøbevisst adferd preger samfunnet. Delmålene omhandler reduksjon av kommunens klimagassutslipp, tilpasning til de forventede klimaendringene, ha jord, vann og luft med gode miljøkvaliteter, bevare naturmangfoldet og verdifull natur, og forvalte naturressursene i kommunen bærekraftig og langsiktig med særskilt fokus på vern av areal til matproduksjon.

Bærekraftig arealforvaltning er avgjørende for å nå nasjonale klima- og miljømål. Forvaltning av areal står sentralt for ivaretagelse av miljøhensyn i et langsiktig perspektiv. Arealbruksendringer påvirker både klimagassutslipp og tap av natur.

Kommunen har gjennom plan- og bygningsloven hovedansvaret for å disponere areal i Norge. Hustadvika kommune skal gjennom planlegging av arealbruk i fremtiden se til at det blir opprettholdt bærekraftige løsninger for livet i havet og på land. Klimamålene, klimaarbeidet, naturmangfold og bærekraftig arealforvaltning skal være integrert og prioritert i kommuneplan og kommunedelplaner. Kommunen skal ha en naturvernorientert og bærekraftig arealbruk og stedsutvikling, hvor klima-, energi- og miljøarbeidet skal være en integrert del av kommunens handlings- og økonomiske styringssystemer.

Ny industri bør primært legges på allerede nedbygde arealer. For energikrevende virksomheter må det i tillegg velges løsninger som sikrer god energiutnyttelse, blant annet gjenbruk av overskuddsvarme. Kommunen skal prioritere fortetting, sirkulær arealutnyttelse og transformasjon ved planlegging av boligbygging og handels-, service- og tjenestetilbud.

Kommunen skal gjennom overordnet planlegging og samarbeid med landbruk, andre næringer og utbyggere sørge for å unngå nedbygging av viktig og sårbar natur, sørge for at karbonbindende arealer bevares, at karbonopptaket økes og at det er netto null tap av dyrka og dyrkbar mark, myr, våtmarksområder og artsrike kulturlandskap.

Gjennom arealplanleggingen kan kommunen sette restriksjoner på arealbruken for å ivareta naturmiljøet i og langs vassdrag, innsjøer, fjorder og sjøområder, herunder vannmiljø. Det er svært viktig at disse virkemidlene tas aktivt i bruk i kommunenes arealplanlegging for å nå målet om god tilstand i norsk vann.

Målene i kommuneplanen ble vedtatt med flere strategier. Ved utarbeidelse av Temaplan klima, energi og miljø kom det på plass konkrete prioriteringer av strategier og tiltak for å oppnå målsettingene. Temaplanens handlingsdel fungerer som en prioritert handlingsliste for kommunen, både som samfunn og organisasjon

Tiltak/Virkemiddel	Avdeling	Klimabudsjett 2024	Kommentar/ finansiering
A – Klimaklok kommune, klimagassutslipp og -opptak			
Integrere og prioritere klima-, energi og miljømålene i all kommunal planlegging	Kommunedirektøren	Påbegynt	Ingen kostnader
Utarbeide metode for arealregnskap og vurdere arealnøytralitet i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel	Samfunnsutvikling Bygg og Eiendom Kommunalteknikk	Påbegynt	
Plassere ny industri primært på allerede nedbygde arealer	Samfunnsutvikling og Plan og byggesak	Påbegynt	Ingen kostnader
Samarbeide med landbruks-, skogbruksnæring og utbyggere for å unngå nedbygging av natur og kulturlandskap og minimere tap av dyrka og dyrkbar mark, myr og våtmarksområder	Plan og byggesak, Landbruk, næringskonsulent	Påbegynt	Ingen kostnader
Prioritere fortetting og transformasjon ved planlegging av boligbygging og handels-, service- og tjenestetilbud	Samfunnsutvikling og Plan og byggesak	Påbegynt	Ingen kostnader
Legge til rette for økt gange, sykling og bruk av kollektivtransport gjennom arealplanlegging, samarbeid med fylke og stat, og egne tiltak	Samfunnsutvikling, Oppvekst, Plan og byggesak	Påbegynt	Ingen kostnader
Sikre at alle nyinnkjøpte kommunale kjøretøy (personbil og lettvarebil) er nullutslippskjøretøy	Alle enheter med maskin-/bilpark	Påbegynt	
Utarbeide og gjennomføre undervisningsprosjekt i skoler og barnehager om konkrete klima-, energi- og miljørettede tiltak	Alle enheter, skole og barnehage	Ikke startet	
Informere om, arrangere og delta på minst en klima-, energi og miljøaksjon i året	Kultur, alle enheter, grendeutvalgene	Påbegynt	

B – Klimatilpasning

Tiltak/Virkemiddel	Avdeling	Klimabudsjett 2024	Kommentar/ finansiering
A – Klimaklok kommune, klimagassutslipp og -opptak			
Krav om at klimatilpasning skal være et utredningstema i all arealplanlegging og alle utbyggingsprosjekt	Samfunnsutvikling, Bygg og eiendom, Plan og byggesak	Påbegynt	Ingen kostnader
Relevante planer for utbygging, fortetting og transformasjon skal ta hensyn til behovet for åpne vannveier, overordnede blågrønne strukturer, og forsvarlig overvannshåndtering	Plan og byggesak, Kommunalteknikk Landbruk	Påbegynt	Ingen kostnader
Ivareta våtmarksområder og kantsoner i all arealplanlegging	Plan og byggesak, Landbruk	Påbegynt	Ingen kostnader
C - Energibruk			
Installere energioppfølgingsystemer for alle kommunale bygg	Bygg og eiendom	Ikke startet	Ikke avsatt midler til dette
Gjennomføre kartlegging av energibruk i kommunale bygg	Bygg og eiendom	Ikke startet	Ikke avsatt midler til dette
D – Blå og grønn næring, bærekraftig verdiskapning			
Pådriver for økt innsamling av landbruksplast	Landbruk, Kultur	Påbegynt	Ingen kostnader
Stans eller reduksjon av omdisponering og utbygging i myr	Plan og byggesak, Landbruk	Påbegynt	Ingen kostnader
Sikre balansert arealbruk av sjøarealene gjennom bestemmelsene i Interkommunal sjøområdeplan for Aukra og Hustadvika	Plan og byggesak	Påbegynt	Ingen kostnader
E – Bærekraftig og mangfoldig natur og miljø			
Gjennomføre kursing av plan- og byggesaksbehandlere om naturforvaltning	Plan og byggesak, Landbruk	Påbegynt	

Tiltak/Virkemiddel	Avdeling	Klimabudsjett 2024	Kommentar/ finansiering
A – Klimaklok kommune, klimagassutslipp og -opptak			
Sikre friareal og turveier gjennom kartlegging og arealplanlegging	Kultur, Plan og byggesak	Påbegynt	Ingen kostnader
Følge opp og oppgradere offentlig og private avløpsanlegg i tråd med gjeldende avløpsrammeplan	Kommunalteknikk	Påbegynt	Avsatt 11 mill. kr. på investering i 2024
Avslutte bruk av gummigranulat i alle kommunale og klubbeide anlegg, og arbeide for andre miljøvennlige alternativ	Kultur, økonomi, Bygg og eigedom	Påbegynt	Ikke avsatt midler til dette
Ivareta naturmiljøet gjennom restriktiv arealplanlegging i og langs vassdrag, innsjøer, fjorder og sjøområder, herunder vannmiljø	Plan og byggesak, Kultur	Påbegynt	Ingen kostnader
Kartlegge matsvinn i kommunal virksomhet	Oppvekst, Helse og velferd	Ikke startet	Ikke avsatt midler til dette
Iverksette tiltak for å redusere matsvinn i kommunal drift og i innkjøpte tjenester	Oppvekst, Helse og velferd	Ikke startet	Ingen kostnader

Farstad seniorboliger

Tidligere Farstad Omsorgssenter bygges om til Seniorboliger. Farstad seniorboliger etableres i en eksisterende bygning. Prinsippet er at tidligere beboerrom slås sammen slik at det blir leiligheter med stue/kjøkken, bad, gang og soverom i varierende størrelser for de som skal flytte inn.

Utvendig tak skiftes ut og det skal dreneres rundt deler av bygget.

Bygget er opprinnelig fra 1986, så alt av elektriske ledninger, vannledninger mm som ikke er i tilfredsstillende stand skal rives og erstattes.

Hver leilighet vil få eget ventilasjonsaggregat med varmegjenvinner. Spissvarme skjer ved elektrisk ovn. Bad får oppvarming med varmekabler. Varmtvann skal etableres med ringledning der oppvarming skjer i større tanker med varmepumpe «luft til vann» løsning.

Fellesarealer i bygget vil være vaskerom, tørkerom, kjøkken, tv stue, lounge med peis, trimrom mm. Alle fellesareal vi bli oppvarmet via varmegjenvinning i ventilasjonsaggregatet og elektriske varmeovner.

Tiltak/virkemiddel	Avdeling	Klimabudsjett 2024	Kommentar/ finansiering
Prioritere sirkulære løsninger, som reparasjon og gjenbruk fremfor kjøp av nytt ved kommunale anskaffelser og byggeprosjekter	Bygg og eiendom, Helse og velferd	Påbegynt	Ingen kostnader
Kreve energivennlige produkter og tjenester i alle offentlige anskaffelsesavtaler	Bygg og eiendom, økonomi	Påbegynt	Ingen kostnader
Ved kommunale nybygg og renoveringer skal energieffektivisering og fornybar energiproduksjon inngå i prosjektet.	Bygg og eiendom	Påbegynt	

Ny kulturskole

Kommunens rolle er å støtte og samarbeide med næringer med tydelige klimaambisjoner. Det kan kommunen gjøre som innkjøper ved å stille klimakrav og etterspørre innovative løsninger, inngå partnerskap, ta i bruk og utvikle arenaer for dialog og samarbeid og tilrettelegge for testing av ny teknologi og innovative løsninger for å nå klimamålene.

Kommunen skal fremme lokalt samarbeid, og på den måten støtte opp om innovative løsninger og fremtidsrettede næringer som bygger opp under sirkulærøkonomi, arealnøytralitet og utviklingen til et bærekraftig næringsliv i lavutslippssamfunnet.

En stor andel av Kulturskolen bygges med bruk av massivtre. Bygget vil være isolert tilsvarende passivhus standard. Oppvarming skjer med bruk av energibrønner som er etablert på tomten og varmepumper med naturlig kuldemedium. (propan). Varmen fordeles i bygget med gulvvarme som gir en jevn og god varme for et godt inneklima. Det er også benyttet rørtyper med et lavere co2 avtrykk/utslipp enn det som er standard for bransjen (bluepipe).

Huset skal oppvarmes med et lavtemperaturanlegg som krever mindre energi ved oppvarming.

All belysning i bygget skal være led-belysning.

Tiltak/virkemiddel	Avdeling	Klimabudsjett 2024	Kommentar/ finansiering
Kreve energivennlige produkter og tjenester i alle offentlige anskaffelsesavtaler	Bygg og eiendom, økonomi	Påbegynt	Ingen kostnader
Ved kommunale nybygg og renoveringer skal energieffektivisering og fornybar energiproduksjon inngå i prosjektet.	Bygg og eiendom, økonomi	Påbegynt	

Torget - lokal stein

Elnesvågen torg fremstår i dag som en stor asfaltert flate. Ny løsning skal inneha møbleringssoner og sitteplasser for opphold og lekeplass for de minste. Overvannsbehandling i grøntarealer. Det legges opp til gatevarme i noen soner for ferdsel, det skal ikke være gjennomkjøring eller parkering.

Gjenbruk av etablert juletre fot og møbler er under vurdering i prosjektet. Det er enda ikke valgt leverandører for stein, heller, møbler og annet.

Tiltak/virkemiddel	Avdeling	Klimabudsjett 2024	Kommentar/ finansiering
Prioritere sirkulære løsninger, som reparasjon og gjenbruk fremfor kjøp av nytt ved kommunale anskaffelser og byggeprosjekter	Bygg og eiendom, Helse og velferd	Påbegynt	Ingen kostnader
Prioritere fortetting og transformasjon ved planlegging av boligbygging og handels-, service- og tjenestetilbud	Samfunnsutvikling Plan og byggesak	Påbegynt	Ingen kostnader
Legge til rette for økt gange, sykling og bruk av kollektivtransport gjennom arealplanlegging, samarbeid med fylke og stat, og egne tiltak	Samfunnsutvikling, Oppvekst, Plan og byggesak	Påbegynt	Ingen kostnader
Krav om at klimatilpasning skal være et utredningstema i all arealplanlegging og alle utbyggingsprosjekt	Samfunnsutvikling, Bygg og eiendom, Plan og byggesak	Påbegynt	Ingen kostnader
Relevante planer for utbygging, fortetting og transformasjon skal ta hensyn til behovet for åpne vannveier, overordnede blågrønne strukturer, og forsvarlig overvannshåndtering	Plan og byggesak, Kommunalteknikk Landbruk	Påbegynt	Ingen kostnader

Klimatilpassing – vann og avløp

Framtidens VA-system må tilpasses fremtidig klima. Klimaendringene vil mellom annet kunne føre til økning i overløpsdrift og dermed mer forurensning av resipienter. Flere og større flommer og hendelser med overflomming med økt belastning på avløpssystemet kan forventes. Perioder med snøsmeltning og/eller regn på frossen mark kan være spesielt utfordrende med tanke på overvannsavrenning. Det kan føre til økte problemer med tilbakeslag av sjøvann i ledningsnett nær kysten.

For å redusere og motvirke negative effekter av klimaendringer, må en ta hensyn til disse ved planlegging av nye VA-anlegg og ved tiltak på eksisterende anlegg. I Hustadvika kommune sin nye hovedplan for vann og avløp skal klimatilpasning være inkludert som en vesentlig faktor for VA-området i fremtiden.

Innovativt arbeid med sikte på digitalisering og effektivisering av virksomheten er et viktig satsingsområde for å møte fremtidens utfordringer. Hustadvika kommune ønsker å være med på å utvikle kompetanse når det gjelder konkrete klimasmarte løsninger og mer avansert målestyr. Nye tekniske løsninger vil blant annet gi oss kjennskap til utviklingen av klimaendringer over tid og bidra til å finne løsninger som trykker grunnleggende samfunnskritiske varer og tjenester.

Knyttet til tiltakene i handlingsdelen arbeides det innen VA-området med å se på muligheter med fordrøying av overvann lokalt i forbindelse med utbyggingsprosjekter for å redusere belastning på allerede belastede overvannssystem. Det drives kontinuerlig tilsyn og vedlikehold av kommunens overvannssystemer. Mange bekker og elver er lagt i rør eller kanaler som kan bli for trange når det kommer mer nedbør, eller rør kan gå tette. Det arbeides derfor med å åpne opp bekker eller elver som ligger i rør for å motvirke flom. Det kartlegges og fjernes overvann i fra kommunens avløpssystem. Det skiftes ut kummer som ikke er tette for å hindre overvann inn på kommunens avløpssystem, og bygges flere mindre kommunale slamlegg for å samle alle private enkeltutslipp som i dag går ut i sjø dårlig renses eller urenses. Anlegg som er under bygging nå er: Avløpsanlegg Vikan, avløpsanlegg Gaustad, avløpsanlegg Sildnesmyrene og avløpsanlegg Strand. Det gjennomføres tilsyn med alle utslipp i forurensningslovens Kap 12 og 13. Hustadvika kommune har to 100% stillinger som er dedikert denne oppgaven.

Tiltak/virkemiddel	Avdeling	Klimabudsjett 2024	Kommentar/ finansiering
Investere i SD-systemer (sentrale driftsanlegg)	Kommunalteknikk	Påbegynt	Kostnader er på driftsbudsjettet
Relevante planer for utbygging, fortetting og transformasjon skal ta hensyn til behovet for åpne vannveier, overordnede blågrønne strukturer, og forsvarlig overvannshåndtering	Kommunalteknikk, plan og byggesak	Påbegynt	Må være planer på dette tidlig i prosjekteringsfase. Kostnader legges på de utløsende tiltak
Bevaring, restaurering eller etablering av naturbaserte løsninger (slik som eksisterende våtmarker og naturlige bekker eller nye grønne tak og vegger, kunstige bekker og basseng mv.) skal foretrekkes. Avvik må begrunnes	Kommunalteknikk, landbruk, plan og byggesak	Påbegynt	Ikke avsatt midler til dette
Følge opp og oppgradere offentlig og private avløpsanlegg i tråd med gjeldende Hovedplaner for vann og avløp	Kommunal- teknikk	Påbegynt	Avsatt 11 mill. kr. på investering i 2024

Biogass-satsing

Å være en klimaklok kommune er et teamarbeid der både kommunen og næringslivet har sentrale roller. Kommunens rolle er å støtte og samarbeide med næringer med tydelige klimaambisjoner. Det kan kommunen gjøre som innkjøper ved å stille klimakrav og etterspørre innovative løsninger, inngå partnerskap, ta i bruk og utvikle arenaer for dialog og samarbeid og tilrettelegge for testing av ny teknologi og innovative løsninger for å nå klimamålene. Kommunen skal delta i samarbeidsprosjekter med lokalt næringsliv og ta i bruk nye innovative løsninger.

Klima-, energi- og miljøplanen ser fremfor alt på kommunen sitt eget energiforbruk, men det vil også spesifiseres tiltak der kommunen har virkemidler for å påvirke andre aktører til energieffektivisering og bruk av klimavennlige energikilder.

Landbruket har store muligheter til å produsere fornybar energi, både til eget bruk, men også som leverandør av klimaløsninger til resten av samfunnet. Kraft, drivstoff og varme basert på landbrukets ressurser gir både gode klimaløsninger og grønn verdiskaping. Kommunen skal tilrettelegge for økt produksjon av fornybar energi i landbruket, blant annet biogass.

Det er etablert to gårdsanlegg for Biogass i kommunen. Anleggene tar imot husdyrgjødsel fra landbruket og slam fra fiskeindustrien og omdanner dette til biorest som spres på jordene og som reduserer behovet for kunstgjødsel. Den biologiske omdanningen gir gass som genereres til strøm og samtidig danner restvarme benyttet til oppvarming. Et industrielt anlegg er under prosjektering på Hustad med samme modell.

Hustadvika kommune ønsker å bidra til at biogassproduksjon gir økt bærekraftig utnyttelse av husholdningsavfall regionalt og lokalt, og vil være en pådriver for biogassproduksjon som medeier av avfallsselskap og stor landbrukskommune. Kommunen ønsker å påvirke næringsliv i regionen til bruk av alternative energikilder, for eksempel naturgass og fjernvarme, ved selv på sikt ta i bruk alternative drivstoffløsninger (naturgass) for kommunale tyngre kjøretøy, og benytte økt bruk av fjernvarme som oppvarming av offentlige bygg.

Tiltak/Virkemiddel	Avdeling	Klimabudsjett 2024	Kommentar/ finansiering
Pådriver for biogassproduksjon som medeier av avfallsselskap og stor landbrukskommune	Næringssjef, landbruk	Påbegynt	Ingen kostnader
Pådriver for energiutveksling mellom industri og næring	Næringssjef, samfunnsutvikling	Påbegynt	Ingen kostnader
Pådriver for mer fornybar energi til industri og næring	Næringssjef, samfunnsutvikling	Påbegynt	Ingen kostnader
Kartlegge potensial for biogassproduksjon og være pådriver for etablering av biogassanlegg, bruk av gassen og bioresten	Næringssjef, landbruk	Påbegynt	Ingen kostnader
Koordinere og være pådriver for økt utnyttelse av matavfall, husdyrgjødsel, slam fra fiskeindustri og andre organiske ressurser i kommunen til biogassproduksjon	Næringssjef, landbruk	Påbegynt	Ingen kostnader

Holdningsskapende prosjekt

Hustadvika skal være en klimaklok kommune hvor alle deler av samfunnet; innbyggere, næringsliv, organisasjoner, folkevalgte og kommunens virksomhet, bidrar sammen inn i det viktige arbeidet for et lavutslippssamfunn og samarbeider om å ta kloke og gode klima- og miljøvennlige beslutninger.

Omstillingen til et lavutslippssamfunn vil i stor grad berøre folks hverdag. Innbyggere skal få mulighet til å ta del og engasjere seg i arbeid med klimamålene og ha god tilgang til informasjon og kunnskap om arbeidet. Kommunen vil tilrettelegge for lokale initiativ og utvikle arenaer for dialog og samarbeid. Det er spesielt viktig at barn og unge involveres da de skal leve og arbeide i et framtidig lavutslippssamfunn.

Hustadvika kommune skal ha minst et forbildeprosjekt som synliggjør kommunens ambisiøse klima- og miljøinnsats.

Barn og unge skal prioriteres. Bærekraftig utvikling er et sentralt tema i ramme- og læreplaner. Kunnskapsløftet 2020 sier at skolen skal bidra til at elevene utvikler naturglede, respekt for naturen og klima- og miljøbevissthet. Barnehagene og skolene har en viktig oppgave med å fremme verdier, holdninger og praksis for bærekraftige samfunn. Hustadvika kommune ønsker å legge til rette for at skoler og barnehager gir relevant og konkret opplæring som bidrar til at barn og skoleelever får kunnskap om naturverdier og om hvordan lokalsamfunnet kan bli bærekraftig.

Hustadvika kommune ønsker å støtte opp om tilbud til skoler, SFO og barnehager om klima- og miljøprosjekter i tråd med lære- og rammeplaner. Ulike prosjekter knyttet til utvalgte temaer fra nærmiljøet kan fremme kunnskap, motivasjon og eierskap. Skolene og barnehagene skal ha enkel tilgang til informasjon om utfordringer og miljøoppgaver i kommunen gjennom kommunen sin hjemmeside og andre relevante informasjonsplattformer (f.eks. ulike sosiale medier).

Tiltak/virkemiddel	Avdeling	Klimabudsjett 2024	Kommentar/finansiering
Informere om, arrangere og delta på minst en klima-, energi-, miljøaksjon i året.	Kultur, alle enheter, grendeutvalgene	Påbegynt	Ingen kostnader
Gjennomføre minst ett forbildeprosjekt årlig som synliggjør kommunens ambisiøse klima-, energi- og miljøinnsats.	Alle enheter	Påbegynt	Ingen kostnader
Utarbeide og gjennomføre undervisningsprosjekt i skoler og barnehager om konkrete klima-, energi- og miljørettede tiltak	Alle enheter, skole og barnehage	Påbegynt	Ingen kostnader

Ulike drifts- og investeringstiltak i kommende planperiode vil uten tvil ha betydning for klima, både i positiv og negativ retning, uten at dette drøftes i saksutredningen. I tillegg gjøres det oppmerksom på at kommunen har tatt inn kommentarer i forhold til klima og at dette inngår i budsjett og økonomiplan for 2024–2027. Klima er nevnt under de poster i budsjettet der dette er naturlig. Spesielt nevnes at investeringer i energiøkonomisering, vann og avløp er viktige i denne forbindelse.

Kommunedirektøren vil utvikle dette fokuset i årene som kommer. En vedtatt klima-, energi- og miljøplan med handlingsdel vil gi oss et godt utgangspunkt for klimabudsjettering.

Investeringer i 2023 - 2026 som har klimaeffekt IKKE OPPDATERT

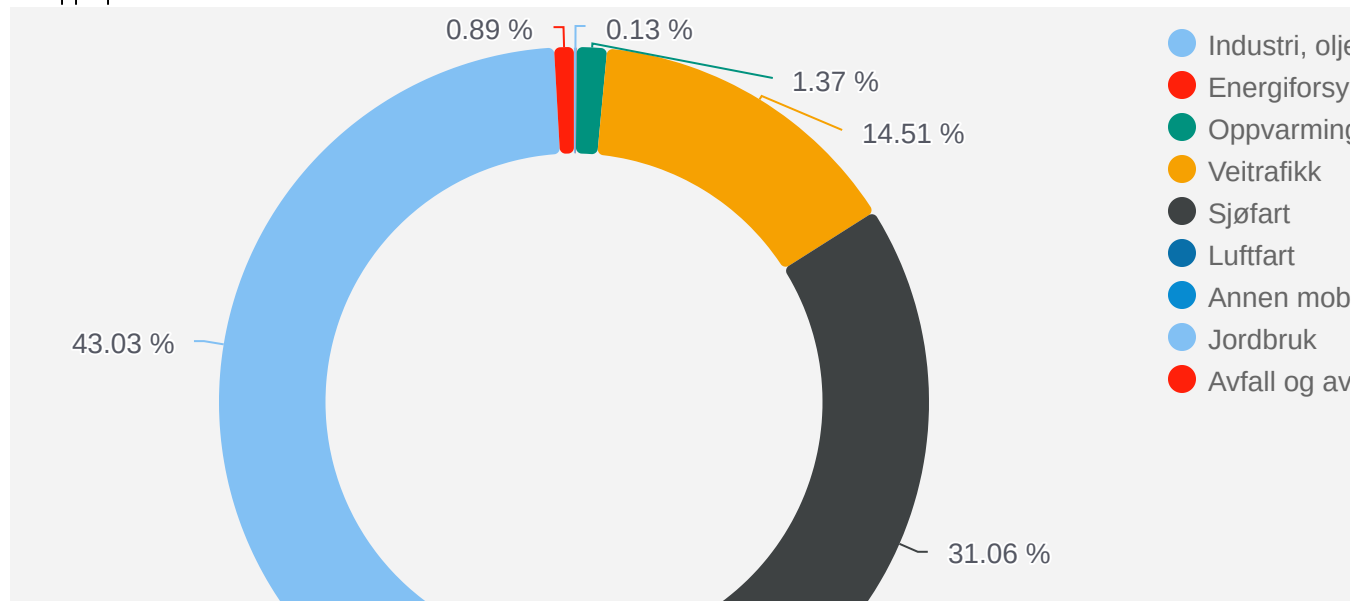
Tall i hele tusen

Prosjekt	2024	2025	2026	2027
Hustadvika kulturskole	37 637			
Nytt varmesystem Fræna ungdomsskole	500			
Omsorgsleiligheter Farstad	20 991			
Nytt torg i Elnesvågen	8 500			
Vatn	16 000	10 000	10 000	10 000
Avløp	11 000	11 000	11 000	11 000
Granulathåndtering Kunstgressbaner/Ballbinger	1 000	500		
Gatelys	1 000			
Sum	96 628	21 500	21 000	21 000

Utslipp av klimagasser Hustadvika kommune

Utslipp av klimagasser fører til klimaendringer. Uten å redusere utslippene klarer vi heller ikke bremse klimaendringene og dermed minimere den fysiske klimarisikoen som følger av klimaendringer. Omstillingen til lavutslippssamfunnet krever at klimagassutslippene reduseres kraftig, også i Norge. Vi vil kunne se mer av både avgifter, karbonprising og forbud mot teknologier med utslipp. Dette innebærer en overgangsrisiko for kommunene. Vi kan regne med økte utgifter til klimatilpasning. Nye reguleringer kan treffe kommunens egne utslipp og slik sett påføre kommunen kostnader. Karbonintensive virksomheter som er viktige for kommunen kan oppleve at etterspørsel, inntekter og selskapsverdi påvirkes. Store utslippskilder som kommunen i mindre grad har råderett over, representerer som regel heller ikke stor klimarisiko for kommunen.

Utslipp i prosent for 2021

Utvikling utslipp Hustadvika kommune

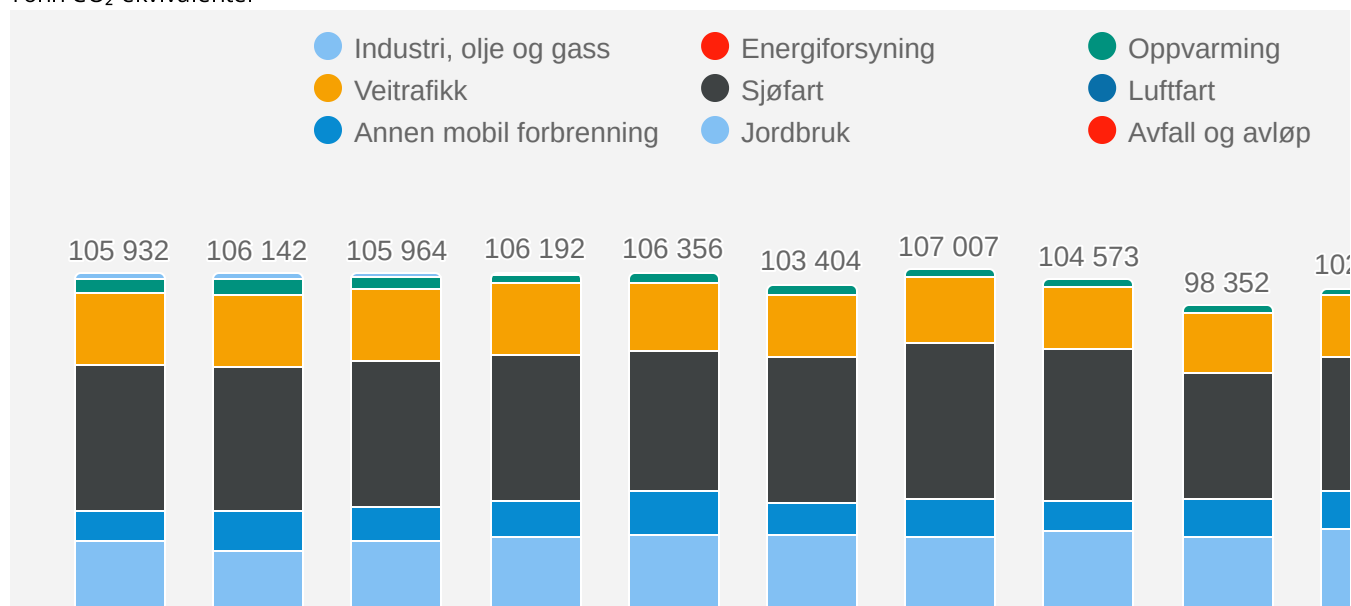
Under finnes tall fra miljødirektoratet på utviklingen på klimagassutslipp i Hustadvika kommune.

Fordeling utslipp i prosent 2024

Tonn CO₂-ekvivalenter

Sektor	Industri, olje og gass	Energiforsyning	Oppvarming	Veitrafikk	Sjøfart	Luftfart	Annen mobil forburning	Jordbruk	Avfall og avløp
2009	1,0 %	0,0 %	3,3 %	16,3 %	32,6 %	0,0 %	6,9 %	38,9 %	1,0 %
2011	1,2 %	0,0 %	3,5 %	16,2 %	32,5 %	0,0 %	8,9 %	36,8 %	0,9 %
2013	0,7 %	0,0 %	2,8 %	16,2 %	32,6 %	0,0 %	7,7 %	39,1 %	0,9 %
2015	0,4 %	0,0 %	1,9 %	16,2 %	32,5 %	0,0 %	8,5 %	39,5 %	0,9 %
2016	0,4 %	0,0 %	2,1 %	15,3 %	31,5 %	0,0 %	9,6 %	40,2 %	0,9 %
2017	0,2 %	0,0 %	2,1 %	14,6 %	33,7 %	0,0 %	7,2 %	41,2 %	1,0 %
2018	0,0 %	0,0 %	1,8 %	14,8 %	34,7 %	0,0 %	8,5 %	39,4 %	0,9 %
2019	0,0 %	0,0 %	1,5 %	14,2 %	35,0 %	0,0 %	6,6 %	41,8 %	0,9 %
2020	0,0 %	0,0 %	1,6 %	14,9 %	30,5 %	0,0 %	9,1 %	42,9 %	0,9 %
2021	0,1%	0,0 %	1,4 %	14,5 %	31,1 %	0,0 %	9,0	43,0 %	0,9 %

Tonn CO₂-ekvivalenter

Hustadvika kommune er i gang med utarbeidelse av klimaplan. Denne vil komme til politisk behandling i 2023. Det forventes derfor med å legge inn mål for klimautslipp til denne planen er politisk vedtatt.